Bilingual Report

Ullmhaithe ag | Donncha Ó Duinnín

Le haghaidh | Údarás na Gaeltachta agus Comharchumann Forbartha Mhúscraí

Éanair 2023

Prepared by | Donncha Ó Duinnín, Réidh na nDoirí

For | Údarás na Gaeltachta and Comharchumann Forbartha Mhúscraí

CLÁR

1. Na Rannpháirtithe
2. Luachanna
3. Réamhrá
4. An Ceantar Feidhme
5. Ról Údarás Na Gaeltachta
6. Ról An Eagrais Forbartha
7. An Státchóras Agus An Plean
8. Spriocanna An Phlean Agus Chaoi Lena Úsáid

   Spriocréimse 1 | Teanga, Cultúr & Na hEalaíona

   Spriocréimse 2 | Turasóireacht

   Spriocréimse 3 | An Ghaeltacht Ghlas, Fuinneamh Inathnuaite

   Spriocréimse 4 | Fiontraíocht, Seirbhísí, & Infreastruchtúr

   Spriocréimse 5 | Seirbhísí Oideachais agus Oiliúna

   Spriocréimse 6 | Folláine

   Spriocréimse 7 | Margaíocht

   Ráiteas Deiridh

1| NA RANNPHÁIRTITHE

81 Rannpháirtí **242** Smaoineamh **70** Moladh

Helen Uí Loingsigh	Gobnait Ní Mhuimhneacháin	Máire Uí Mhurchú
Eibhlín Uí Loingsigh	Diarmuid Ó Loingsigh	Bridie de Búrca
Marie Uí Loingsigh	Cian Ó Duinnín	Síle Ní Chuana
Bríd Uí Chinnéide	Nealy Ó Brian	Siobhán Ní Mhuimhneacháin
Caoimhín Ó Buachalla	Máire Uí Bhriain	Gearóid Ó hÉalaithe
Eibhlín Ní Lionaird	Jerry Mc Bride	Aindreas Ó Muimhneacháin
Iarlaith Ó Tuama	Caroline Ní Nualláin	Karena NicCarthaigh
Rachel Ní Riada	Cathal Ó Riada	Sam Morton
Austin Twomey	Fiona Coombs	Máire Ní Dhuinnín
Diarmuid Ó hÉalaithe	Séamus Ó Suilleabháin	Liam Shorten
Ailse Uí Shuilleabháin	Concubhar Ó Liathain	Seán Óg Ó Duinnín
Peadar Ó Riada	Peadarín Ó Lionáird	Máire Uí Mhurchú
Tomás Ó hAodh	Dónal Ó Laoire	Bridie de Búrca
Tim Twomey	Risteard Ó Croinín	Síle Ní Chuana
Irene Ní Mhurchú	Diarmuid Ó Duinnín	Eamonn MacSuibhne
Tomás Ó Murchú	Sue Morton	Coiste Gaoluinne, Scoil Mhuire
Mary Uí Riordáin	Coiste Ghaoluinne, Coláiste Ghobnatan	Siobhán Uí Luasa
Siobhán Uí Mhochán	Niall Ó Luasa	Gearard Lynch
Liam Ó Conaill	Andy Scannell	Máire Ní Chróinín
Sarah Uí Chárthaigh	Cathal Ó Conaill	Micheál Mac Suibhne
Ian MacEochagáin	Eileen Kelleher	

2| LUACHANNA

MEITHEAL - MÓRTAS MHÚSCRAÍ – POBAIL - DÍOSGRASACH - FUINNIÚIL

Teastaíonn fuinneamh an phobail agus tacaíochtaí an Stáitchórais chun uaillmhian a thabhairt chun críche. Tá pobal an cheantair tiománta, feabhas a chur ar a n-áit dúchais. Is é an moladh is láidire a bhí le clos ón gcomhairliúchain seo ná go bhfuil caidreamh agus comhluadar riachtanach. Moltar maoiniú agus tacaíochta breise a chur ar fáil chun na himeachtaí agus hócáidí seo a fhorbairt. Tá tabhacht ar leith ag baint leis an bplean seo a chur i bhfeidhm chun pobal láidir Gaeltachta a thacú. Céiliúrtar cultúr, stair agus teanga. Tá moltaí fairsinge tugtha chun tacú le caobhnú agus forbairt mar teanga labhartha an cheantair.

Tá sé sóiléir ón éileamh atá tagtha ó Chomharchumann Forbartha Mhúscraí, agus ó chomhoibriú Údarás na Gaeltachta in ullmhú an phlean seo, go bhfuil an toil ann spriocanna an phlean a bhaint amach.

Tá daoine áitiúla airdeallach agus buíoch as an dul chun cinn atá déanta ar phleananna an cheantair go dtí seo. Faraor, ardaíodh ceisteanna maidir le infheistiú agus maoiniú sa cheantar. Lorgaíonn pobal an cheantair aird a dhíriú ar infrastrúchtúr agus fhíontraíocht. Léirítear ag cruinnithe poiblí go raibh moltaí tugtha cheana féin nuair a bhí comhairliúcháin déanta do phleanann eile comisiúnithe ag Comhaire Chontae Chorcaí, Comharchumann Forbartha Mhúscraí i dteannta le hUdarás na Gaeltacht. Tá daoine an cheantair dóchasach go dtapódh an Plean Gníomhaíochta 5 bliana a mianta agus moltaí. Níl aon cheist ach go mbeidh gá le hacmhainní agus tacaíocht Stát chun go mbeidh toradh ar an toil seo.

Is ceart múintir na háite a choimead ar an eolas faoi spriocanna bainte amach ón bplean seo. Tá dul chun cinn agus forbairtí le tuairisciú agus a fhoilsiú sna nuachlitreachta a bheidh le teacht chun a theaspáint go bhfuil dul chun cinn déanta ar an bplean gníomhaíochta agus go mbeidh mianta agus moltaí geallshealbhóirí uile an cheantair ag fáil aischuir ón ionchur a deineadh sa phlean.

3| RÉAMHRÁ

Foilsíodh trí phlean cuimsitheach do cheantar Mhúscraí; Plean Teanga Mhúscraí, (2017), Plean Oidhreachta Mhúscraí, (2018), Plean Ghníomhaíochta Turasóireachta (2022). Cludaíonn na pleananna seo réimse leathain ábhair a bhaineann le caobhnú, forbairt agus feabhsú an cheantair. Tacaíonn na pleananna thuas leis an obair atá molta sa phlean ghníomhaíochta seo. Forbaíonn na pleanann thuas luaite ar féidireachtaí uile agus spriocanna iomlána, fiúntachta, indéanta do thodhchaí Mhúscraí ar an iomlán.

Is é fís an Phlean Teanga… "Sí an aidhm atá laistiar den Phlean Teanga seo ná borradh a chur faoi úsáid na Gaeilge sa limistéar, le tacaíocht agus rannpháirtíocht níos forleithne ón bpobal." (1, http://muscrai.org/an-phleanail-teanga/). Bailíodh moltaí cuimsitheacha. Is astu san a tháinig na bearta atá idir lámha ag Oifig Oifigeach Pleanála Teanga. Choimisiúnaigh Comhaire Contae Chorcaí in éineacht leis an Acadamh Fodhla an Plean Oidhreachta Mhúscraí, Plean Caomhnaithe, bainistiú agus léirléamh 2018-2032. Léiríodh aisling an togra mar: "…áit eisceachtúil fíor-bheo, fuinniúil é Múscraí. Is áit é ina bfhuil [sic] caractéir na ndaoine agus an tírdhreach fite fuaite trina chéile, agus idir-fhite ar a chéile chomh maith. Tagann athraithe de shíor. Is chun cabhrú le Muintir Mhúscraí bainistiú do dhéanamh ar na h-athraithe sin agus cosaint do dhéanamh ar na gnéithe súntasacha sa réigiún ina gcónaíonn said, is cúram don doiciméid seo. Samhlaíotar go gcabhróigh an doiciméid seo leis an nGaeltacht a dhéanamh níos fearr mar áitreabh maireachtála, ionad oibre nó chun teacht ar cuaird chuige". (4, https://www.corkcoco.ie/en/resident/heritage-and-conservation/a-heritage-plan-for-the-muscrai-gaeltacht)

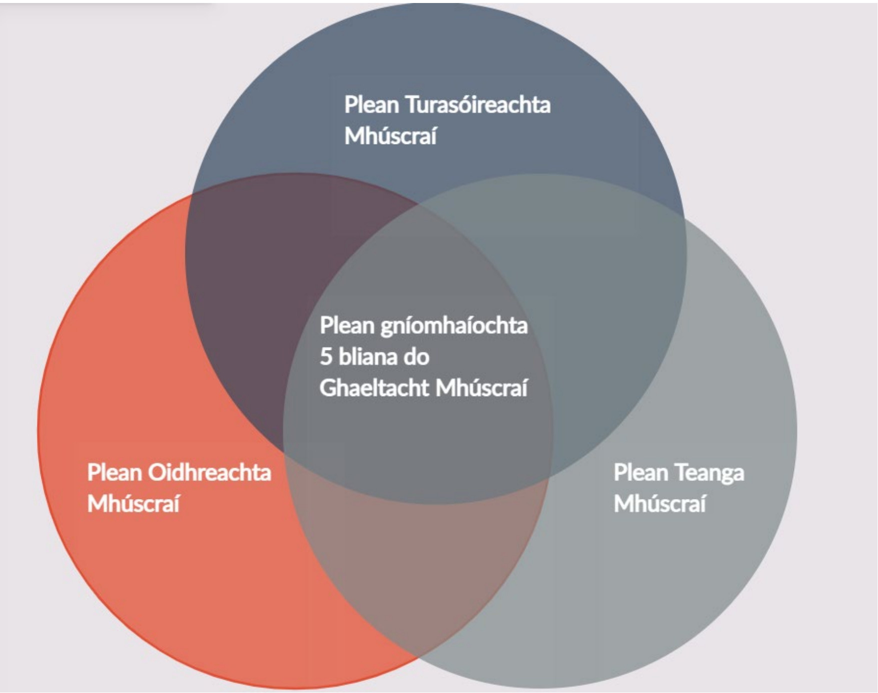

Tá an Plean Gníomhaíochta Turasóireachta coimisiúnaithe ag Comharchumann Forbartha Mhúscraí agus foilsíodh é sa bhliain 2022. Tá Oifigeach Turasóireachta nua-cheaptha de dheasca an phlean seo. Tugadh an dearcadh céanna sa phlean seo agus is é aidhm an phlean gníomhaíochta Turasóireachta seo ná a chinntiú go bhfuil an réigiún á fhorbairt mar cheantar sármhaith maireachtála, oibre agus dá bharr, réigiún lonrach chun teacht ar chuairt. (http://muscrai.org/experience-gaeltacht-mhuscrai/)

D'fhostaigh Comharchumann Forbartha Mhúscraí, le tacaíocht ó Údarás na Gaeltacht Donncha Ó Duinnín, Réidh na nDóirí chun an plean seo a ullmhú ar a son. Is é sprioc uileghabhálach an Chomharchumainn ná go mbeadh ionchur an phobail lárnach san obair chríochnaithe. Tá sé i gceist, go n-úsáidfí an plean gníomhaíochta 5 bliana mar achmhainn chun bearta, moltaí agus tuairimí an phobail a bhailiú agus a chur in ord tosaíochta. Spreagtar, leis an bplean, fócas ar mhianta an phobail.

Bailíodh moltaí an phobail ag úsáid modheolaíochtaí éagsúla. Tagann an 70 moladh atá sa phlean seo as an 242 smaoineamh a bhí molta ag 81 rannpháirtí a ghlac páirt sa phróiseas agallaimh, cruinnithe poiblí, Suirbhé ar line, cuairt ar mheánscoileanna a bhí mar chuid den obair ullmhúcháin don phlean. Tionóladh cúig chruinniú poiblí sna bailte i Múscraí; Réidh na nDóirí, Cúil Aodha, Béal Átha an Ghaorthaidh, Cill na Martra agus Baile Mhuirne/Baile Mhic Íre. Tugadh cuairt ar Choláiste Ghobnatan agus Scoile Mhuire ina raibh na coistí Gaoluinne toiltneach a moltaí a roinnt. Leis an bhfeachtas seo a mhíniú don phobail, cruthaítear pacáiste fístéipe ina dtugadh cur síos ar na trí phlean agus an dul chun cínn atá déanta iontu.

Tagann na smaointí maidir le conas go bhféadfaí na moltaí a spreagadh agus cé a bheadh freagrach as a ndul chun cinn ón ngrúpa oibre a d'ullmhaigh an plean. Tugadh cur síos suntasach i leith spreagtha agus cuntasachta na moltaí seo sna pleanann thuas luaite. B'fhiú iniúchadh a dhéanamh ar na cáipéis san chun tacú leis na moltaí sa doiciméid seo a chur i gcrích.

4| AN CEANTAR FEIDHME

Tá Gaeltacht Mhúscraí suite 48km siar ó Chathair Chorcaí ar an teorann le Ciarraí. Tá an ceantar mar fho-thacair de cheantar Bardasach Mhaigh Chromtha. Tá Maigh Chromtha ainmnaithe mar bhaile seirbhíse don Ghaeltach, ina bheidh próiseas pleanála teanga le tosnú go luath. (https://gaelphobal.ie/gaeltacht-towns/maigh-chromtha/?lang=ga). Tá achar talaimh de 255km^2 ag Gaeltacht Mhúscraí. De réir daonáirimh 2016, tá daonra de 3,785 sa cheantar. Tá sráidbhaile Baile Mhúirne/Baile Mhic Íre ar an lonnaíocht is mó sa cheantar. Téann príomhbhóthar náisiúnta an N22 tríd an tsráidbhaile. Tátar ag súil le seachbhóthair a oscailt sa bhliain 2023. Is é Béal Átha an Ghaorthaidh an dara áitreabh is mó sa cheantar. Áitreabh suntasacha eile ná Réidh na nDóirí, Cill na Martra agus Cúil Aodha.

Suite sa cheantar, tá seirbhísí luathoideachais á stiúradh ag Comharnaonraí na Gaeltachta, bunscoileanna agus meánscoileann faoi stiúr an Bord Oideachis agus Oiliúna Chorcaí. Feidhmíonn na scoileann uile trí Ghaoluinn agus Pleanann Oideachais Gaeltachta forbartha agus faoi lán seoil. Freastalaíonn an dhá mheánscoil; Coláiste Ghobnatan, Baile Mhic Íre agus Scoil Mhuire, Béal Átha an Ghaorthaidh ar dhaltaí ón bpobal áitiúil agus lasmuigh den cheantar Gaeltachta. Mar sin cláraíonn daltaí ó bhunscoileann T1 agus T2. Tá cúig bunscoil sa cheantar; Scoil Náisiúnta, Réidh na nDoirí, Scoil Lachtain Naofa, Cill na Martra, Scoil Chúil Aodha/Barr d'Inse, Scoile Abán Naofa, Baile Mhic Íre agus Scoil Fionnbarra, Béál Átha an Ghaorthaidh. Leanann formhór daltaí daraleibhéal ar aghaidh go breisoideachas nó tríú leibhéal.

Tá cultúr gaelach saibhir agus ag dul ó neart go neart le maoiniú agus infheistíocht ama ag coistí áitiúla. Is dea-shampla é an scéim Aisligh Gheal sa cheantar a chuireann ranganna amhránaíochtaí ar an sean nós ar fáil. Múineann amhránaithe áitiúla amhráin áitiúla, traidisiúnta do dhaoine óga agus dhaoine fásta.

Tá cultúr láidir spóirt sa cheantar, san áireamh tá; Cumann Peile Chill na Martra, Cumann Peile Naomh Abán, Cumann Peile Béal Atha an Ghaorthaidh, Réigiún na Gaeltacht, Bólchumann na hÉireann, Peileadóírí an tSuláin, Cumann Iomána Laochra Óg, Ealaín chomhraic éagsúla mar aon le himeachtaí spóirt eile.

Ní féidir infreastruchtúr an cheantair a lua gan trácht ar Údarás na Gaeltachta. Tá fo-oifig an Údaráis lonnaithe i mBaile Mhic Íre. Tá eastáit tionsclaíochta agus páirceanna gnó ag an Údarás i mBaile Mhúirne/Baile Mhic Íre agus i mBéal Átha an Ghaorthaidh, mar aon le neart chliant-chomhlachtaí, a chuireann go mór le forbairt na fiontraíochta agus na fostaíochta sa limistéar.

GAELTACHT MHÚSCRAÍ

5| RÓL ÚDARÁS NA GAELTACHTA

"Is é caomhnú agus láidriú na Gaeilge mar theanga bheo, le cois í a thabhairt mar oidhreacht don chéad ghlúin eile, an bunchuspóir atá le polasaí Údarás na Gaeltachta. Déanann an tÚdarás gach iarracht an cuspóir seo a bhaint amach trí fhorbairt fiontraíochta agus tionscnaimh chruthaithe fostaíochta a chothú agus a mhaoiniú, chomh maith le tacaíocht a thabhairt d'imeachtaí pobail, cultúrtha agus teangabhunaithe." (Suíomh Údarás na Gaeltachta)

Údarás na Gaeltachta

B'fhiú dúinn tacaíochtaí Údarás na Gaeltachta a mholadh agus a chéiliúradh as ceantar bríomhar i leith na fiontraíochta, an chúltúir, agus teangan a neartú I Múscraí. Tá taithí, saineolais leathain, fiúntach, ann a bheidh riachtanach chun na moltaí sa doiciméid seo a chur i gcrích. B'fhiú na tacaíochtaí seo a daingniú agus an dea-chleachtas aitheanta a fháiltiú ar mhaithe le Múscraí.

De réir suíomh idirlín Údarás na Gaeltachta, "In 2019, bhí 699 duine fostaithe go lánaimseartha i gcliant-tionscadail de chuid Údarás na Gaeltachta i nGaeltacht Mhúscraí." Tá infheistiú ag teastáilt i bpáirc Gnó Béal Átha na Ghaorthaidh agus sa Estáit tithíochta chun fíontraíocht a mheall thar n-ais chun na háite.

Tá cuspóir Údarás na Gaeltachta leagtha amach ina bPlean Straitéiseach, 2021-2025. Is iad téamaí na straitéise seo ná; Cumasú, Neartú agus Inbhunaitheacht. Tacóidh an straitéis go mór le moltaí an phlean seo agus an pobal a cheapadh na moltaí a chumasú chun forbartha. Tagraítear i stráitéis an Údaráis go bhfuil "...tábhacht ar leith le glúin óg a spreagadh agus a chumasú le bheith ina gceannairí amach anseo. Is féidir sin a bhaint amach trí thimpeallacht, áiseanna agus scileanna a fhorbairt..." (18, Údarás na Gaeltachta, Strategic Plan 2021-2025). Tá ionchur daoine óga sna pleanann riachtanach agus comhairliúcháin faighte ó Choistí Gaoluinne sna meánscoileanna maguird do Phlean Gníomhaíochta Mhúscraí. Is léir go bhfuil tograí sa phlean seo ina bhfuil infheistíochta ag teastáil, ní hamháin san, tá maoiniú á lorg sa cheantar chun infreastrúchtúr a fhorbairt agus a fheabhsú.

6| RÓL COMHARCHUMANN FORBARTHA MHÚSCRAÍ

"Ag gníomhnú ar son Gaeltacht beo bríomhar".
"Go ndéanfar gach forbairt le saibhreas agus cruthaitheach ár dteanga."

Comharchumann Forbartha Mhúscraí

Bunaíodh Comharchumann Forbartha Mhúscraí in 2008 le maoiniú ó Údarás na Gaeltachta.
Tá cúig chlár ag Comharchumann Forbartha Mhúscraí; Gnó Mhúscraí, Guth Mhúscraí, Grá Mhúscraí, Múscraí Glas, Pobal Mhúscraí. Tá togha na hoibre déanta ag Comharchumann Forbartha Mhúscraí le blianta anuas ag tacú le gnóthlachtaí, coistí agus pleananna an cheantair a chur chun cinn. Tá cumarsáid mhaith ag an gComharchumann le heagrais stáit agus tá go leor de na tograí seo á bhforbairt i gcomhpháirtíocht le hÚdarás na Gaeltachta, Roinn na Gaeltachta, Comhairle Contae Chorcaí agus rannta stáit eile. Tá bainisteoir an chomharchumainn i gceannas ar Gteic, Béal Átha an Ghaorthaidh agus is ansan atá oifigí an chomharchumainn lonnaithe. Tá feachtas, i meas go leor eile, i mbun chun líon gnó sa Gteic a fhorbairt agus Claochlú Digiteach a chur i bhfeidhm ar leas an phobail.

Tá Guth Mhúscraí i mbun forbairtí teangan. Stiúraíonn coiste comhairle Pleanála Teanga an clár. Tá Plean Teanga Mhúscraí faoi lá seoil agus luach saothar le feiscint ar fud an cheantair agus an obair díograiseach atá idir lámha go leanúnach ag an Oifigeach Pleanála Teanga. Cuirfear cúrsaí agus ranganna ar fáil do dhaoine áitiúla chun Gaoluinn na háite a neartú.

Foilsíodh Plean Turasóireacht i 2022 faoin gclár Grá Mhúscraí agus tá roinnt mhaith de na spriocanna a foilsíodh á ullmhú fé láthair agus roinnt eile déanta cheana féin faoi stiúr Meitheal Turasóireachta Mhúscraí. Tá brandáil úr nua cruthaithe ar mhaith le margaíocht an cheantair. Fostaíodh Oifigeach Turasóireacht, faoi scáith an chomhairchumainn, a rachaidh i mbun oibre ar an bplean gníomhaíochta turasóireacht agus na moltaí a thagann as an bplean gníomhaíochta seo.

Tá Múscraí Glas ag iarraidh saol inbhuanaithe a fheabhsú sa cheantar. Eagraíodh ceardlanna chun scéimeanna agus deontais a chur os comhair an phobail leis an gclár Múscraí Glas maidir le uasghrádú fuinnimh &rl. Tá taighde agus réamh obair déanta ar Phlean Gníomhaíochta Dramhaíola le haighaidh Geilleagar Ciorclach, agus Plean Fuinnimh. Tugann an Comharchumann, leis an gclár, Pobal Mhúscraí, cúnamh agus tacaíocht pé slí is féidir do na grúpaí pobail agus coistí deonacha atá gníomhach sa cheantar áitiúil. Forbraítear Gaoluinn agus cuirtear tacaíochtaí i dtaobh na Gaoluinne chun tosaigh ach go háirithe. Tugtar cúnamh do scéim sóisialta tuaithe, Clubanna óige mar aon le fiontraíocht shóisialta sa cheantar. Tá ról comhordaithe tabhachtach ag an

leibheal áitiúil mar aon le bheith ag tacú páirithe uile. Tá an Comharchumann tiománta i dtreo na moltaí, sa phlean gníomhaíochta seo, a fhorbairt, a phleanáil, a chur i bhfeidhm agus a thuairisciú ar mhaithe le pobail, teanga agus spriod Gaeltacht Mhúscraí.

7| AN STÁTCHÓRAS & AN PLEAN

Tá pleananna straitéiseacha forbartha sa Státchóras, le tamall anuas, a thacóid le tionchar dearfach agus toradh fabhrach i leith an phlean seo. I measc na pleananna straitéiseach san tá; Todhchaí Cheantair Thuaithe na hÉireann – Beartas Forbartha Tuaithe 2021-2025 ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail. Léirítear ar leathanach 7 den Bheartas seo faoin "Borradh a bheith faoi cheantar thuaithe na hÉireann atá lárnach dár bhfolláine agus forbairt náisiúnta eacnamaíochta, shóisialta, cultúir agus timpeallachta, atá tótha ar an idirspleáchas atá ag ceantair uirbeacha agus tuaithe, agus a aithníonn lárnacht na ndaoine, an tábhacht atá le háiteanna tuaithe beomhara a bhfuil cónaí iontu, agus an poitéinseal atá iontu poist ar ardchaighdeán a chruthú agus ár dtimpeallacht roinnte a chothú an Fhís atá againn."

D'úllmhaigh an Comhairle Contae Chorcaí an Plean Forbartha Contae Chorcaí 2022-2028. Tá Comhairle Contae Chorcaí, i bpáirt le Researcha and Dig agus Acadamh Fódhla tar éis plean oidhreacht a fhoilsiú a tacóidh go mór leis na moltaí sa cháipéis seo a chur i gcrích agus béim ar chultúr agus teanga.

"Tá úsáid leanúnach na teangan Ghaoluinne ar fud na Gaeltachta mar bhunchúis rí-thábhachtach i gcoimeád an traidisiúin Ghaelaigh in amhránaíocht, i bhfilíocht, i rince, i scéalaiocht agus i gceol. Ní mór an Ghaoluinn a choimeád mar an príomh theanga, agus é seo a bheith mar phríomh aidhm ag aon phlean a bhaineann le h-oidhreacht dholáimhsithe." (52, Plean Oidhreachta Mhúscraí, 2018)

Is é Misean Údarás na Gaeltachcta ina bPlean Stráitéiseach 2021-2025 ná "Pobal inbhuanaithe Gaeltachta a chothú, arb í an Ghaeilge a phríomhtheanga, agus ina bhfuil caighdeán saoil den chéad scoth ar fáil, idir fhostaíocht, shochaí agus chultúr."

Is cosúil go bhfuil dioscúrsa dearfach i leith na Gaoluinne agus ceantair iargúlta sa stáitchóras agus go bhfuil luach spéisialta bainteach le Gaeltacht Mhúscraí aitheanta.

8| SPRIOCANNA AN PHLEAN & CONAS É A ÚSÁID

Leiríodh patrún coitianta de théamaí ag eascairt as an bpróiséis comhairliúcháin. Roinneadh na moltaí i bhfo-chatagóir straitéiseacha a thacódh le hiad a scarúint ar mhaithe le chur i bhfeidhm. Ainmnítear eagrais éagsúla chun freagracht a ghlacadh ar mholtaí éagsúla. Tá seacht spriocréimse sa phlean ghníomhaíochta;

1)Teanga, Cultúr & na hEalaíona	4) Fiontraíocht, Seirbhísí, & Infreastruchtúr
2)Turasóireacht	5) Seribhísí Oideachais & Oiliúna
3) An Ghaeltacht Ghlas, Fuinneamh Inathnuaite	6) Eispearas Socheolaíochta
	7) Margaíocht

Tátar ag súil go mbeidh na moltaí sa phlean seo curtha i bhfeidhm thar thréimhse cúig bliana, ag brath ar chúinsí agus riachtanais éagsúla, a bhaineann le gníomhaíochtaí ar leith. Leagfaí eochair ar an bplean seo a stiúrfaidh clár ama do na moltaí uile.

Gearrthéarmach – Go mbeidh sé ina sprioc an moladh a bheith curtha i bhfeidhm lastigh de bhliain go leith ó seoladh an phleain.

Meántéarmach – Go mbeidh sé ina sprioc an moladh a bheith curtha i bhfeidhm lastigh de thrí bhliain ó seoladh an phleain.

Fadtéarmach – Go mbeidh sé ina sprioc an moladh a bheith curtha i bhfeidhm lastigh de cúig bliain ó seoladh an phleain.

Is é príomhchuspóir an phlean seo ná Múscraí a fhorbairt, le hionchur pobal na háite, a fhágfadh go mbeidh an ceantar níos fearr chun maireachtaint anseo, obair anseo agus suim a mhúscailt mar cheantar turasóireachta. Tá cultúr agus teanga na háite mar bhunchloch treisithe go bhfuilimid in ann seasamh air. Forbraítear deiseanna cainte, foghlama agus feabhais ina threiseofaí cumas agus líofacht na Gaoluinne sa cheantar.

Is fiú spriod na ndaoine a thacú ar mhaithe le feabhsúcháin uile an cheantair. Is cinnte go bhfuil an pobal eolach agus tiománta i leith feabhsúcháin sa cheantar. Tá coistí deonacha mar bhonn chloch ar an bplean seo a bhaint amach. Níl éinne, ná aon ghrúpa níos fearr in oiriúnt chun na moltaí sa phlean ghníomhaíochta seo a thiomáint ná muintir na háite iad féin. Tá ról agus áit do gach duine sa cheantar, chun tacú leis an bplean gníomhaíochta seo, idir óg agus daoine le taithí fada an tsaoil, taithí gur féidir leo a roinnt le ceannairí todhchaí na háite. Tá an stáitchóras spreagtha i leith na feabhsúcháin seo, atá léirithe ina bpleananna stráitéiseacha. Is leis na tacaíochta seo, eagrais áitiúla mar aon le hinfheistíocht oiriúnach, go dtiocfaidh fís an todhchaí faoi bhláth ar mhaithe le maireachtaint, obair, folláine agus daoine a mhealladh ar chuairt.

SPRIOCRÉIMSE 1| GAOLUINN, CULTÚR & NA hEALAÍONA

	AN MOLADH	CÉARD?	CONAS?	BAILE FEARAINN	CÉ/CATHAIN?
1.	Gníomhaíochta éagsúla a eagrú don phobal ar mhaith le labhairt na teanga.	Ranganna, imeachtaí, cúrsaí agus gníomhaíochta éagsúla a cur ar siúl i gcaitheamh na bliana ar mhaithe le Gaoluinne a fhorbairt, fheabhsú agus chleachtadh, ar nós; Club dramaíochta Cómórtas amhránaíochta Sheáin Uí Shíocháin (Cill na Martra) 'Paint & Sip' Ranganna agus imeachtaí, trí Ghaoluinn le tuistí agus a bpáistí (réamhscoil, bunscoil, meánscoil agus níos sine) ar nós; Ealaín Cócaireacht Aclaíocht Aerobics Bingo Cartaí Cócaireacht Ealaín do thuistí lena lapadáin Fuáil Sraith Sacair le tuistí agus a bpáistí	Coiste Sóisialta a bhunú ina bhfuil ionadaithe ó gach baile sa cheantar chun forbairt a dhéanamh ar imeachtaí agus eile trí Ghaoluinn. Buisead cuí a chur ar fáil don choiste. Plean bliana a chur le chéile agus ag braith ar shéasúr, gníomhaíochtaí a rith a fhreastalóidh ar mhóramh an cheantair. Liosta múinteoirí, teagascóirí agus éascaitheoirí a bhailiú a bheadh sásta múinteadh ar chúrsa/gníomh i rith na bliana. Fáil amach an mbeidís in ann freastal trí Ghaoluinn. Tacaíochtaí Gaoluinne a chur ar fáil d'eascaitheoirí ar bheagán Ghaoluinne Fógraíochta fairsing a dhéanamh ar mhaithe le cuimsiú.	An ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifigeach Pleanála Teanga *(Gearrthéarmach)*

			Tacaíochtaí taistil a chur ar fáil do dhaoine nach bhfuil sé de chumas acu taisteal as a stuama fhéin.		
2.	Oifigeach Gaoluinne a bheith ar choistí, bhoird agus i gclubanna.	Go mbeadh duine ainmnithe a bheadh toiltneacht tacaíochtaí agus eolais a fháil chun Gaoluinn, go háirithe, labhairt na Gaoluinne agus fógraíocht a méadú ina gcoist. Liosta frásaí a chur le chéile a bheadh úsáídeach do thraenálaithe fóirne. Cúntóir teanga a bheith ar fáil d'fhoghlaimeoirí nuair a bhíonn rang ar siúl nó traenáil. Ranganna Gaoluinne a chur ar fáil do thraenálaithe spóirt	Suirbhé a dhéanamh ar choistí, bhoird agus clubanna ag lorg eolais faoi tacaíochtaí a oirfeadh dóibh. Go ndéanfadh an oifigeacht pleanála nasc le hOifigigh Gaoluinne ar na coistí ar bhonn tacaíochta. Liosta cúntóirí teanga a bhailiú a bheadh sásta tacú leis seo. Maoiniú a bheith ar fáil chun tacú leis		Comharchumann Forbartha Mhúscraí An Oifig Pleanála Teanga (Gearrthéarmach)
3.	Aifreann agus seirbhísí eaglaise a chaobhnú agus a bheith ar fáil trí Ghaoluinn	Tá seirbhísí eaglaise á mheath go háirithe trí Ghaoluinn. Lorgaíonn pobal an cheantair tacaíocht chun na seirbhísí seo a chaobhnú trí Ghaoluinn	Tacaíochtaí a chur ar fáil don sagairt aitiúla a fhrestalaíonn ar an gceantar seo feidhmiú trí Ghaoluinn, go háírithe ag aifreann. Teangmhail leis an sagart áitiúil agus na sagairt a bheidh ag céiliúradh aifrinn chun tacaíochta a chur ar fáil dóibh.	Réidh na nDoirí Cill na Martra	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifigeach Pleanála Teanga *(Gearrthéarmach)*

4.	Tacaíochtaí a chur ar fáil do thuismitheoirí chun tacú lena bpáistí	*Is dúshlán é d'aon chlann ina bhfuil a bpáistí ag tabhairt faoi scolaíocht i scoileanna T1 (Teanga 1 – Trí Ghaoluinn) agus cruthaítear dúshláin sa bhreis do thuismitheoirí ar bheagán Ghaoluinne.* *Tá tacaíochtaí breise uathu a thacóidh le hobair bhaile, frásaí a mhiniú, téarmaíocht a fhiosrú.* *a) Moltar go mbeadh seirbhís tacaíochta ar fáil, glaoch a chur nó ríomhphost a sheoladh agus gheobhfá cúnamh lastigh d'achar ama réasúnta.* *b) Scéim an chúntóir Teanga- Duine liofa sa Ghaoluinn a thabhairt isteach sa tigh a thacódh le Gaoluinn a bhunú sa tigh agus comhrá Gaoluinne a fheabhsú.*	Is fiú nasc leis na scoileanna agus an Plean Oideachais Gaeltachta sa scoil. Moltaí a bhailiú ó ghealsheabhóirí, scéim tacaíochta a scríobh agus scéim píolótach a chur i bhfeidhm agus freastail ar moltaí a) agus b). Suirbhé a dhéanamh ag fiosrú éilimh Maoiniú a fháil do na scéimeanna Monatóireacht ar an scéim agus moltaí a bhailiú chun é a fheabhsú. Meastóireacht a dhéanamh ar an scéim lastigh d'achar ama aontaithe ar mhaith le feabhas agus forbairt.	An Ceantar uile	Roinn Oideachais agus Oiliúna Roinn na Gaeltachta Údarás na Gaeltachta An Oifig Pleanála Teanga *(Meántéarmach)*
5.	Coinníollacha Teanga a chur i bhfeidhm a thacódh le Gaoluinn áitiúil a chaobhnú	Coinníollacha teanga a bhrostú i leith tithíocht sa cheantar ina bhfuil tacaíochtaí agus tús áite ann do teaglaigh le Gaoluinne. Cuirfear tús áite do teaglaigh le Gaoluinn ar liostaí feithimh do thithíochta, a thacódh le pobal Gaoluinne a láidiriú.	Fiosróidh An Oifig Pleanála Teanga Mhúscraí faoin dul chun chinn maidir leis an moladh seo.	An Ceantar uile	Roinn na Gaeltachta Udarás na Gaeltachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí An Oifig Pleanála Teanga *(Gearrthéarmach)*

6.	Comótais Lúibiní agus Agallamh Beirte, Oireachtas na Gaeilge a thabhairt go Cúil Aodha	Moltar Comórtais a mhealladh go dtí Gaeltacht Mhúscraí atá 25 nóimead ó Chill Áirne. Tá saibhreas lúibiní agus Agallamh Beirte sa cheantar seo agus ba bhreá an deis é sin a chéiliúradh. Tacódh sé seo le branda Mhúscraí a scaipeadh ar fud na tíre agus turasóireacht go dtí an cheantar.	Tairiscint ó Chomharchumann Forbartha Mhúscraí a sheoladh go Cathaoirleach, Bord an Oireachtais. Meitheal a chur le chéile chun na hocáide a eagrú.	Cúil Aodha	Comharchumann Forbartha Mhúscraí An Oifig Pleanála Teanga An Oifig Turasóireachta Údarás na Gaeltachta *(Gearrthéarmach)*
7.	Ceardlanna ar scileanna scríobhneoireachta a eagrú.	Sraith ceardlanna a eagrú chun scileanna scríobhneoireacht a fheabhsú do dhaoine go bhfuil suim acu Agallamh beirte & Lúibiní a scríobh. Comórtais áitiúla a rith ar mhaithe le sprioc na gceardlanna.	Coiste a bhunú chun sraith ceardlanna a chur ar fáil i suíomh lárnach. Nasc leis na pleananna oideachais Gaeltachta sna scoileanna maguaird chun plean cuimsitheach a bhunú agus múinteoirí an cheantair a mhealladh go dtí na ceardlanna. Líosta eascaitheoirí agus teagascóirí áitiúla a chur le chéile. Suíomh oiriúnach a fháil agus fógraíocht a dhéanamh d'aon duine go bhfuil suim acu ann. Comórtais a eagrú chun na hoibre seo a léiriú agus ullmhú do chomórtais naisiúnta.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Scoileanna an cheantair Oifigeach Pleanála Teanga. *(Meántéarmach)*

			Na tionscadail seo a bheith le feiscint in éagrán áitiúil nó suíomh.		
8.	Seirbhís aistriúcháin do chumann, choistí agus ghnólachtaí	Tacaíocht a chur ar fáil do chumann, choistí agus ghnólachtaí feidhmiú trí Ghaoluinn. Moltar go mbeadh 100 focal saor in aisce, mar shampla d'fhograí ar mheán sóisialta nó postaeir.	Taighde a dhéanamh faoi chóras cosúil leis seo i gceantar eile agus moltaí deachleachtais a fháil. Aistritheoirí a earcú Polasaí maidir le húsáid na seirbhíse a chumadh. Maoiniú a fháil chuige.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí. An Oifig Pleanála Teanga *(Gearrthéarmach)*

9.	Scéim Cárta dílseachta do labhairt na Gaoluinne	Scéim cáta dílseachta a chur i bhfeidhm ar mhaithe le labhairt na Gaoluinne a spreagadh. Tar éis gnó a dhéanamh sna gnólachtaí rannpháirteach, gheofaí stampa ar an gcáta as gnó a dhéanamh trí Ghaoluinn. Nuair a bheidh cáta líonta bheadh luach saothar ar fáil, mar shampla; cupán caifé nó tae i ngnó aitheanta sa scéim. Aontaíonn daoine le cártaí lán(lena sonraí teangmhála tugtha ar an gcárta), nuachtlitir agus fógraíocht eile a bhaineann le Mhúscraí a ghlacadh, ionas go mbeadh réimse níos leithne den phobal ag fáil eolas maidir le himeachtaí & rl. Cártaí lá a chur i gcrannchur do chiseán táirgí áitiúla, le heagrú , roinnt uaire, i rith na bliana.	Plean a chur le chéile don moladh seo, ag thabhairt san áireamh; gnóthlachtaí a léiríonn suime tacú leis an scéim. Liosta a chur le chéile do ghnólachtaí a bheadh sásta glacadh leis na cátaí lán agus luach saothar a dáileadh. Próiséis gur féidir leis na gnóthlachtaí seo a gcostaisí a fháil ar ais. Crannchur & Duaiseanna a eagrú. An scéim seo a fhógairt.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí An Oifig Pleanála teanga. *(Gearrthéarmach)*
10.	Céiliúradh Naomh Abán	Go mbeidh aird agus aitheantas níos mó ar Naomh Abán, go háirithe ar lá a fhéile (16ú Márta)	Plean imeachtaí a cheapadh agus fógraíocht Stair an naoimh a bhailiú agus roinnt i nuachtlitir	Baile Mhúirne/Baile Mhic Íre	Comharchumann Forbartha Mhúscraí

SPRIOCRÉIMSE 2| TURASÓIREACHT

	AN MOLADH	CÉARD?	CONAS?	BAILE FEARAINN	CÉ/CATHAIN?
11.	Scéim Rothair leictreach a chur ar fháil, ar chíos timpeall Mhúscraí	Suíomhanna a bheith lonnaithe timpeall an cheantar uile go bhféadfá rothar leictreach a fháil ar chíos, do thréimhse. Bheadh stasúin féinfhreastal lonnaithe timpeall chun iad a thabhairt thar n-ais chuige, (ní gá iad a thabhart thar n-ais go dtí an suíomh céanna.)	Áiteanna oiriúnacha do na stasúin a roghnú, agus infreastrúchtúr a fhiosrú. Údarás na Gaeltachta chun tacú le gnó príobháideach an togra a fhorbairt. Nó Comhlacht a fhostú chun an moladh seo a thriail agus ansan a bhunú.	An Ceantar uile	Oifigeach Turasóireachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí Údarás na Gaeltachta *(Fadtéarmach)*
12.	Ionad Gníomhaíochta i– Zip-Line trí Ghaoluinn	Ionad Gníomhaíochta a bhunú i Réidh na nDóirí. Moladh ‘Zip-Lining’ i suíomh ina mbeadh Gaoluinne chun tosaigh. Comhlachtaí, Scoileanna, ollscoileanna agus turasóirí a mhealladh chun na háite chun tabhairt faoin gníomh seo ar mhaithe le spraoi agus forbairt fóirne. Cuirfear na hacmhainní seo ar fáil trí Ghaoluinn agus dhátheangach.	Staidéar féidearthachta a dhéánamh chun maoiniú, suíomh, costais reatha, éíleamh & rl. a iniúchadh. Má tá torthaí dearfacha ag teacht ón staidéar, plean máistreachta a chruthú don tógra agus iarratas pleanála a ullmhú agus a chur isteach. Má éiríonn leis an gcead pleanála, maoniú a lorg agus an tógra a críochnú	Réidh na nDóirí	Oifigeach Turasóireachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí Údarás na Gaeltachta *(Fadtéarmach)*

13.	Siúlóidí Mhúscraí a fhorbairt	Infrastrúchtúr na siúlóidí seo a fhorbairt agus fheabhsú. Fógraí agus pollaí sóiléir a úasghrádú. Cód QR a chur ar na pollaí agus fógraí ina bhfuil nasc don mapa digiteach agus Stair, Cúltúr, áiteanna suimiúla a bheith ar fáil san nasc sin chomhmaith. Fógraíocht ar na pollaí agus fógraí do ghnóthlachtaí áitiúla. Comhaontú le Coillte maidir leis na foraisí faoi chúraim Coillte, go mbeidh cuid acu ina bpáirc caitheamh aimsire agus cosán nó slí ann do dhaoine siúl ann; mar shampla; Cois abhainn an tsuláin ó Bhaile Mhuirne go Barr an Chuma	Is tréimhse spreagúil é ina bhfuil Mapa digiteacha cruthaithe. Is tabhacht é fógraíocht a dhéanamh ina leith. Slí Ghaeltacht Mhúscraí a fhógairt mar áis taitneamhach an cheantair. Taighde a dhéanamh ar an dtalamh faoin infrastrúchtú atá ann cheana féile agus cá bhfuil infhéistíocht ag teastáil. Tairiscint a sheoladh go comhlachtaí chun pollaí agus fógraíochta a úasghrádú. Ionchur gnólachtaí a fháil maidir le fógraíocht ar na siúlóidí. Cuirfear comhairliúcháin ar siúl le Coillte d'fhonn teacht ar réiteach is inghlactha go coiteann I leith na páirceanna caitheamh aimsire agus slite siúlóide	An Ceantar uile	Oifigeach Turasóireachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí Údarás na Gaeltachta Coillte Meitheal Turasóireachta Mhúscraí *(Meantéarmach)*
14.	Stair agus Cultúr an cheantair a bheith léirithe i bhfoirm bord eolais.	Fógraí & Comharthaí staire a ullmhú agus a lonnú timpeall an cheantair. Aip seandálaíochta a fhorbairt ag tabhairt eolais ar láthair na suíomhanna, logainmneacha, stair an cheantair & rl.	Coiste a bhunú chun céimeanna éagsúla agus ualach na hoibre a roinnt. Teangmháil le staraithe, saineolaithe agus Acadamh Fodhla chun plean a chur le chéile.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifigeach Turasóireacht

			Urraíocht agus maoiniú a fháil chun an plean seo a achtú. Ealaínteoirí áitiúla a lorg chun ionchur cruthaithe a bheith san obair.		An Oifig Pleanála Teanga (Fadtéarmach)
15.	Pleananna turais a ullmhú don cheantar agus a bheith ar fáil in ionaid turasóireachta	Go mbeadh pleananna turais cuimsitheach ar fáil chun daoine a mhealladh go dtí na bailte sa cheantar. Is fiú an t-eolas seo a roinnt le cumhlachtaí turasóireachta, turasanna scoile agus ollscoile. Is fiú pacáistí a chur le chéile do pháistí óga, daltaí ag aois na bunscoile, déagóirí óga agus aosta, &rl. Moltar áiseanna, gnólachtaí a luíonn le turasóireacht, imeachtaí, iarsmaí &rl. mar aon le caiféanna, bialanna, tithe tabhairne	Taighde a dhéanamh ar na gnóthlachtaí a bheadh ag iarraidh a bheith sa phlean. Tacú leis na gnóthlachtaí a suíomh a chur in oiriúnt don forbairt ghnó seo. Coiste turasóireacht a thacú i leith na hoibre seo. Feachtas Fógraíochta a fhorbairt.	An ceantar uile	Oifigeach Turasóireachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí (Gearrthéarmach)
16.	Suíomh idirlín do thurasóireacht sa cheantar a bhrostú agus forbairt ar láithreacht ar na meáin shóisealta.	Suíomh idirlín ina mbeadh liosta nó féilire imeachta a fháil a bheadh suas chun dáta agus le nascanna go dtí na meáin shóisialta. Instagram agus tiktok Mhúscraí a chruthú. Aipeanna ar nós 'Ingress' agus 'Geocashing' a iniúchadh ar mhaith le turasóireacht chun tacú le margaíocht agus turasóireaht sa cheantar.	Féilire imeachtaí (Moladh) a bheith ar an suíomh. Eolas a úasdhátú go rialta. Coiste a bhunú (le deagóirí san áireamh) chun tuairimí a bhaineann leis na aipeanna a fhorbairt agus fógra mearscaipthe a chruthú do Mhúscraí mar sprioc. Iniúchadh a dhéanamh ar aipeanna eile a d'fhéadfadh tacú le branda Mhúscraí a scaipeadh.	An Ceantar uile	Oifigeach Turasóireachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí (Gearrthéarmach)

17.	Seirbhís bus a leathnú ó Mháigh Chromtha go Beanntraí agus thar n-ais dhá lá sa tseachtain	Tacódh sé seo le daoine ag maireachtaint sa cheantar chomh maith le daoine a thabhairt isteach sa cheantar.	Tacú le coiste turasóireahta Mhúscraí atá i mbun oibre leis seo.	Béal Átha an Ghaorthaidh	Oifigeach turasóireachta Coiste Turasóireachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí Comhairle Chontae Chorcaí *(Meántéarmach)*
18.	Díol spéise agus áiteanna suime a fhorbairt i mBéal Átha an Ghaorthaigh	Deiseanna turasóireacht a fhorbairt sa bhaile ionas go mbeadh turasóirí ag stopadh a chuireadh le saol sóisialta agus eacnamaíocht an bhaile. Tá forbairt agus infheistíocht ag teastail do; An Súgán Bealach Gorm Ráth an Ghaiscígh	Tacú le meitheal forbartha sa bhaile agus maoiniú a chur ar fáil chun tacú leis na forbairtí seo. Údarás na Gaeltachta ag tacú le café agus músaem a fhorbairt.	Béal Átha an Ghaorthaidh	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifigeach Turasóireachta Údarás na Gaeltachta *(Fadtéarmach)*
19.	Ionad Eolais Turasóireachta	Ionad Eolais a lonnú i suíomh oiriúnach ar mhaithe le turasóirí a chabhrú, mar aon le targaí breise a léiriú ón gceantar. Feidireachtaí eile; Táirgí áitiúla ar díol, café & rl.	Le fiosrú le Fáilte Éireann agus Údarás na Gaeltachta	Suíomh oiriúnacha le roghnú ar mhaithe leis an gceantar uile.	Oifigeach Turasóireachta Údarás na Gaeltachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí

					(Fadtéarmach)
20.	Turasóireacht inbhuanaithe a fhorbairt	Feachtas i leith thurasóireacht inbhuanaithe a fhorbairt chun turasóirí inbhuanaithe a mhealladh go dtí an cheantar.	Oiliúnt agus tacaíocht a chur ar fáil ionas go mbeidh na forbairtí ag teacht leis an sprioc.	An Ceantar uile	Oifigeach Turasóireachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Meántéarmach)*
21.	Mol chultúrtha le saineolas ar thurasóireacht chultúrtha agus forbairt inbhuanaithe	Go mbeidh an Gteic i mBéal Átha an Ghaorthaidh ag feidhmiú mar mhol chultúrtha do ghnólachtaí nua-thionscanta agus aitheanta mar suíomh le saineolas ar thurasóireacht chultúrtha agus forbairt inbhuanaithe.	Plean forbartha le cur le chéile ag Comharchumann Forbartha Mhúscraí	Béal Átha an Ghaorthaidh	Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Fadthéarmach)*

SPRIOCRÉIMSE 3| AN GHAELTACHT GHLAS |FUINNEAMH INATHNUAITE

	AN MOLADH	CÉARD?	CONAS?	BAILE FEARAINN	CÉ/ CATHAIN?
22.	Carn múirín lánach a lonnú i mbaile Chúil Aodha	Carn múírín a bhúnú i suíomh lárnach. Ceardlanna a rith a mhúintear conas é a úsáid.	Tuairimí a fháil ó Choiste na Bailte Slachtmhara faoi suíomh oiriúnach. Saineolaí a cheapadh chun ceardlannaí ar úsáid agus chothabháil an chairn a rith.	Cúil Aodha	Coiste na Bailte Slachtmhara Coiste an Mhúscraí Glas Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Gearrthéarmach)*
23.	Pointí luchtaithe leictrigh	Pointí luchtaithe leictrigh a bhúnú timpeall an cheantair do ghluaisteáin leictreacha	Togra do Chomhairle Contae faoi Scéim Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann	An Ceantar uile	Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann Comhair Contae Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Gearrthéarmach)*
24.	Ionad um thaighde agus um fhorbairt bithéagsúlachta	Sain-eolais agus taighde áitiúil a bhunú ar mhaith le forbairt bithéagsúlachta sa cheantar. Tacaíochtaí agus ceardlanna a rith a thacóidh le feirmeoireacht sa cheantar. Institiúd triú leibhéal a mhealladh chun na hoibre in Ionad Satailíte na hinstitiúide.	Meitheal oibre a bhunú chun plean féideartha a chur le chéile. Cumarsáid a bhunú le hinstitiúid áitiúla agus féidireachtaí a úllmhú.	Béal Átha an Ghaorthaidh	Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Fadthéarmach)*

25.	Staisiúin athlíonadh uisce	An infrastruchtúr a fhorbairt do thionscadal athlíónadh uisce ionas go bhféadfaí buidéál uisce a líonadh. Beadh brandáil do ghnólachaí áitiúla ar na staisiúin, mar aon le buidéil á dhíol le brandáil Mhúscraí air.	Togra do chomhairle contae tacaithe ag Comharchumann Forbartha Mhúsraí a lorgóidh ionchur an phobail faoi shuíomhanna timpeall an cheantar go mbeadh sé seo úsáideach.	Bailte an cheantair uile	Comhairle Contae Comharchumann Forbartha Mhúscraí Coiste Turasóireachta *(Meántéarmach)*
26.	Úsghrádú ar acmhainní fíontraíochta shóisialta	a)Na hionadh lae a úsghradú le P.V. gréine ar an díon. b)Bus leictreach a cheannach.	Infheistíocht a chur ar fáil do na tógraí seo. Tairiscintí a lorg ó chomhlachtaí i leith na hoibreachtaí a bheidh le déanmh. Forbróidh Comharchumann Forbartha Mhúscraí na moltaí seo i dteannta leis na heagrais ainmnithe.	Baile Mhic Íre Cill na Martra Béál Atha an Ghaorthaidh	Comharchumanna Forbartha Mhúscraí Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann Údarás na Gaeltachta Nasc tuaithe na hÉireann *(Meántéarmach)*
27.	Tionscadal fuinneamh inathnuaithe a fhorbairt i dteannta le gnóthlachtaí agus pobal na háite		Ceardannaí a rith chun eolas agus cad atá i dteidil do dhaoine ó pholasaí náisiúnta	An Ceantar uile	Comharchumanna Forbartha Mhúscraí Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann *(Meántéarmach)*

28.	Plean Múscraí Glas a fhorbairt agus a fhoilsiú	Ionchur pobail chomh maith le saineolaithe a fhostú chun tacú le Múscraí Glas.	Coiste an phlean a thionóil. Tacaíochtaí, maoiniú a chur ar fáil chun bearta agus polasaithe ag eascairt as a bhrostú. Saineolas a lorg ar mhaithe le dea-chleachtas a leanúint. Infheistiú a chur sa phlean críochnaithe chun na moltaí ag eascairt as a bhrostú.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí i dteannta le coiste an phlean. Údarás na Gaeltachta Comhairle Chontae Chorcaí. *(Gearrthéarmach)*
29.	Tionscadal a bhrúnn táirgí bídh áitiúla chun tosaigh	Clár a chur le chéile a léiríonn bia déanta sa cheantar agus cá bhfuil sé ar fáil.	Margaíocht a bhrostú agus fógraíocht a dhéanamh i leith an dtionscadal. Taighde agus anailís a dhéánamh ar thionscadal cosúil i gceantair eile.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Meántéarmach)*
30.	Locha Lua – Cosaint náisiúnta	Go meidh cosaint naisiúnta ar an gcrannóg atá sa loch	Cur chuige le forbairt ag an gComhairle Contae Chorcaí	Béal Átha an Ghaorthaidh	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Comhairle Contae Oifig na nOibreacha Poiblí

31.	Stráitéis bídh agus cultúir le forbairt	Cinntiú go mbeadh nasc leis an gcultúr agus oidhreacht le leith na targaí ar nós; prátaí a chur, arán donn, subh, cáís &rl Cúnamh a chur ar fáil do mhicreaghnóthaí den tsaghas seo a bhunú. Bheadh sráith ranganna san áireamh ag foghlaim don todhchaí i dtreo bia orgánach.	Stráitéis idir lámha ag an gComharchumann agus á fhobairt	An ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí

Spriocréimse 4| FIONTRAÍOCHT, SEIRBHÍSÍ, & INFREASTRUCHTÚR

	AN MOLADH	CÉARD?	CONAS?	BAILE FEARAINN	CÉ/CATHAIN?
32.	LárIonad Spóirt agus Fóillíochta a bhúnú i lár an cheantair, Réidh na nDóirí, a fhreastalódh ar na sráidbailte uile agus na scoileanna, na hionad lae agus turasóireacht sa cheantar.	Go mbeadh lár ionad spóirt agus fóillíochta á bhunú i lár an cheantair a fhreastalódh ar mhúintir na háite ar mhaithe lena bhfolláine agus n-aclaíocht. Bheadh an Ionad oscailte an bhliain ar fad chun caitheamh aimsire agus comhluadar daoine a threisiú. Moltar; Halla Spóirt Linn snámha Giomnáisiam Bheadh ranganna a fhreastalóidh ar gach aois, suim agus abaltacht ar fáil.	1. Staidéar féidearthachta a dhéanamh chun maoiniú, suíomh, costais reatha, éileamh srl. a fhiosrú 2. Má tá torthaí an staidéir dearfach, plean máistreachta a chruthú don togra agus iarratas pleanála a chur isteach 3. Má éiríonn leis an iarratas pleanála, iarratas maoinithe a chur isteach ar an RRDF 4. Má éiríonn leis an iarratas sin, an t-ionad spórt leis an linn snámha a thógáil	Réidh na nDoirí	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Comhairle Contae Chorcaí *(Fadtéarmach)*
33.	Infheistiú agus Forbairt ar shuíomh Choláiste na Mumhan.	Tá sé i gceist ag an gcoiste Campaí samhraidh a athbhunú láithreach. An suíomh a fhorbairt mar bhrú, go mbeadh an foirgneamh oscailte i rith na bliana ar fad; do thurasóirí a mhealladh go dtí an cheantar, Nasc a bhúnú le hOllscoileanna chun cúsaí a rith ar mhaithe	Tá Plean feabhsúcháin idir lámha ag coiste Choláiste na Mumhan. Moltear tacú leis an bplean seo nuair a bheidh sé foilsithe.	Béal Átha an Ghaorthaidh	Coiste Choláiste na Mumhan Údarás na Gaeltachta Comhaire Contae *(Gearrthéarmach)*

		le Gaoluinne áitiúil agus cúltúr áitiúil a mhúineadh, Turasanna scoile thar oíche a thosnú. Linn Snámha Bhéal Átha an Ghaorthaidh a athchórú	Cúnamh a thabhairt do Bhainisteoir a bheidh á cheapadh Tacaíochtaí a chur ar fáil do choláiste na Mumhan i leith an fhoirgnimh a uasghradú go hionadh nua aimseartha. Cuidiú le foireann teagasc a earcú mar aon le foireann tacaíochta do na campaí samhraidh		
34.	Coláiste Iosagáin a réiteach mar ionad fíontraíochta, oiliúna agus cultútha	Céim 1 sa phleanáil a bhrostú ar mhaith le fíontraíocht an cheantair. (*Meánéarmach*) Forbrófar G-teic, deascanna sealaíochta, spásanna oibre chomhionaid, seomraí comhdhála ar mhaithe le fíontraíocht a mhealladh chun na háite agus tacaíochta a chur ar fáil do ghnólachtaí bunaithe sa cheantar. Cúrsaí Oiliúna a chur ar fáil do phobal na háite. Ionad do Phrintíseachtaí le tacaíocht ón mBord Oideachais agus Oiliúna Chorcaí Pléigh le hInstitiúd triú leibhéal ar chúsaí oiriúnacha a thabhairt go dtí an ceantar.	Ionchur an phobail a fháil, i bhfoirm suirbhé ar mholtaí faoi thodhchaí an suímh. Go dtabharfaidh an bord comhairleach mianta an phobail aitiúil in áirithe le todhchaí an tógra. Tacaíochtaí a chur ar fáil do gnólachtaí áitiúla a n-gnó a fhorbairt le maoiniú agus saineolas ó Fhíontraíocht Éirinn Iniúhadh a dhéanamh ar lóistín oiriúnach a chur ar fáil.	Baile Mhuirne	Bainistíocht Tionscadal Coláiste Íosagáin Údarás na Gaeltachta Comhairle Contae Fiontraíocht Éirinn Bord Oideachas agus Oiliúna Chorcaí *(Fadtéarmach)*

		Institiúid triú leibhéal a mhealladh ar mhaith le heispéireas cultúrtha tumthach a fhorbairt. Cultúr agus stair an fhoirgnimh agus an cheantair a chéiliúradh le hIonad lonnaithe ann.			
35.	Margadh tuaithe	Gnóthlachtaí áitiúla agus eile a eagrú uair sa mhí d'aonach trádála sa bhaile.	Moltaí an pobal a fháil agus éileamh a mheas Liosta gnóanna a chur le chéile. Suíomh oiriúnach a fháil Feachtas margaíochta agus fógraíochta a ullmhú.	Baile Mhic Íre *(Meántéarmach)*	Comharchumann Forbartha Mhúscraí
36.	Tithíocht de ghach saghas a bhrostú	Tá riachtanais ann do tithíocht de gach saghas sa cheantar. Tá géar gá le tithe sóisialta, tithe do cheannaitheoirí céaduaire, tithe ar cíos ach go háirithe. Caithfí aitheantas a thabhairt do dhaoine áitiúla atá ag iarraidh fanúint ina gceantar dúchais agus tacú leo i leith Pleanála Suíomhanna tógála oiriúnacha a bheith ar fáil do dhaoine atá ag iarradh tigh a thógáil sa cheantar.	Abhreithniú ar zónáil sa cheantar, go háirithe i mBéal Átha an Ghaorthaidh Átha an Ghaorthaidh agus Baile Mhuirne. Liosta a chruthú do tithe tréigthe. Ceardlann eolais a chur ar siúl maidir leis an Deontas Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh.	An Ceantar uile	Comhairle Contae An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

			Dul i mbun comhairle le Comhlachtaí Tógala ar na féidireachtaí.		
37.	Aire leanaí	a), Naíolann b) Club bricfeast c)Aire tar éis scoile/ club obair bhaile	Suirbhé a dhéanamh ar éileamh na seirbhísí seo i Réídh na nDóirí agus gCill na Martra. Grúpa fócais a chur le chéile i Réidh na nDóirí agus i gCill na Martra chun suíomh oiriúnach a roghnú, maoiniú a fhiosrú, agus cead pleanála a lorg. Ionchur a fháil ó bhainistíocht na mbunscoileanna. Fiosrú faoin gcead pleanála agus an suíomh atá faighte do Naíolann i mBaile Mhúirne agus an togra a bhrostú.	Réidh na nDóirí Cill na Martra Baile Mhúirne	Comhairle Contae Chorcaí Údarás na Gaeltachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Meántéarmach)*
38.	Infreastruchtúr an cheantair a chaobhnú, athchóru agus a fheabhsú	a)Na bóthair a athchóru láithreach timpeall an cheantair. b)Linn Snámha Chúil Aodha a thacú le forbairtí breise c)Infheistíocht a chur isteach I bPáirceanna imeartha agus na seomraí feistis.		An Ceantar uile	Comhairle Contae Comharchumann Forbartha Mhúscraí Údarás na Gaeltachta

		d)Siúlóidí an cheantair a aithint agus a uasghrádú, mar aon le fógraíocht sóiléírí a thógáil. e)Slí Rothaíochta/Bealach Glas a fhorbairt a cheanglóidh na bailte sa cheantar. f)Tá gá rocháin chuí míchumas a eagrú agus a chothabháil ag Scrín Ghobnatan agus i Reilig Ghobnatan agus go mbeidh comhartha/slí níos fearr ann chuig suíochán Ghobnatan.			*(Reatha - Fadtéarmach)*
39.	Páirc Ghnó Bhéal Átha an Ghaorthaidh a athchórú agus na haonaid a ullmhú do ghnólachtaí éagsúla	An spás a roinnt in aonaid éagsúla agus uasghradú chun a thabhairt san áireamh; Cistin phroifisiúnta d'ullmhú bia, infrastruchtúr teicneolaíochta & rl. Tacódh sé seo le gnó a mhealladh chun na háite agus tacaíóchtaí a chur ar fáil do ghnó nua a ullmú.	Togra Údarás na Gaeltachta chun máistirphlean a fhorbairt chun na hoibríochtaí seo a dhéanamh agus gnóthlachtaí nua a thacú, mar aon le gnóthlachtaí a mhealladh. Tá moltaí eile an phlean le tabhairt san áireamh agus forbairtí an máistirphlean á fhorbairt.	Béál Átha an Ghaorthaidh	Udarás na Gaeltachta Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Gearrthéarmach)*
40.	Fógraíocht Pháirceanna Gnó	Go mbeidh comharthaí móta thuas ag fógairt go bhfuil sé ann agus go bhfuil sé ar fáil	Fógraí a dhearadh le heolas soiléir Cead pleanála a lorg and tógáil	Na páirceanna gnó	Údarás na Gaeltachta Comhairle Contae

41.	Córas leathanbhanda ar ardchaighdeán a bhrostú sa cheantar uile.	Is le borradh ar chianfhoghlaim agus chianobair le blianta beaga anuas, tá sé riachtanach to mbeadh cóas leathanbhanda ar fáil. Thacódh an tseirbhís seo le gnólachtaí agus fostóirí a ngnó a bhunú sa cheantar agus cianoibritheoirí maireachtaint sa cheantar.	Suirbhé áitiúil a dhéánamh chun an tseirbhí leathanbhanda a thomhas. Feachtas a shocrú a léireoidh an t-éileamh do chomhlachtaí cuí chun luas na hoibre seo a bhrostú.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Gearrthéarmach)*
42.	Páirceanna súgradh agus Gairdín na gcéadfaí	Moltar páirceanna éagsúla súgradh a thógáil timpeall an cheantair. B'fhiú go mbeadh leagan amach na páírceanna agus na himeachtaí agus uirlisí iontu difriúil. Crutheofaí mapa a léireoidh na páirceanna seo, mar aon leis na páirceanna sa cheantar chean féin. Plean lae a ullmhú do thurasóirí le páistí.	Teangmháil leis na coistí bailte slachtmhara agus plean oibre a chur le chéile. Suíomh oiriúnach a lorg. Éagsúlacht sna páirceanna a chinntiú agus mapa a chrúthú le heolas maidir leis na húirlisí a bheadh ann ar nós Zip-line oiriúnach do pháirc súgradh &rl	Réidh na nDóirí Cill na Martra (Is ceart páírc súradh a bheith i ngach sráid bhaile.)	Údarás na Gaeltachta Coistí Bailte Slachtmhara Comharchumann Forbartha Mhúscraí Coiste Turasóireachta *(Meántéarmach)*
43.	Halla Poiblí Chill na Martra a athchórú agus ionad nua-aimseartha a bheith ar fáil.	Tá infheistiú ag teastáil do Halla Poiblí Chill na Martra do sóilse agus córas fuaime nua-aimseartha. Tá deisiúcháin agus obair	Coiste áitiúil a ullmhóidh liosta jabanna chun uasghradú a dhéanamh ar an halla. Tairiscint ar an trealamh a bheidh ag teastáil sa halla agus seirbhísí chun na deisiúcháin agus forbairtí seo a cheapadh.	Cill na Martra	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Coiste áitiúil *(Meántéarmach)*

			Maoiniú a chur ar fáil don choiste ar son na forbairtí seo.		
44.	Halla agus Linn Snámha a athchórú agus uasghrádú	Forbairt a dhéanamh ar Halla agus Linn Snámha Bhéal Átha an Ghaorthaidh chun acmhainn nua-aimseartha a bheith ar fáil.	Coiste a thacú plean feabhsúcháin a chur le chéile agus maoiniú a chur ar fáil chuige. Tacú le coiste Choláiste na Mumhan na forbairtí seo a bhrostú.	Béal Átha an Ghaorthaidh	Coiste Coláiste na Mumhan Comharchumann Forbartha Mhúscraí Coiste Forbartha *(Gearrthéarmach)*
45.	Ionad Sláinte nua-aimseartha a thógáint	Is bunchloch ríthabhachtach Ionad Sláinte oiriúnach d'aon phobal. Tá foirgneamh nua aimseartha riachtanach mar aon le cinnteacht go mbeadh Dochtúr agus seirbhísí sláinte eile ar fáil sa cheantar.	Máistirphlean a ullmhú agus é a thabhairt go staid na pleanála	Baile Mhuirne	Comhairle Contae Chorcaí Roinn Sláinte *(Fadtéarmach)*
46.	Gardaí a bheith lonnaithe sa cheantar	Moltar go mbeadh Garda, ar a laighead, ag maireachtaint san taobh thuaidh agus san taobh theas den cheantar. Tá tábhacht ar leith go mbeadh baill den fhórsa ag maireachtaint le Múintir na Gaeltachta.	Dul i mbun aontaithe agus tuisceanna le ceannfort áitiúil	Béal Átha an Ghaorthaidh Baile Mhuirne	An Roinn Dlí agus Cirt An Garda Síochána *(Gearrthéarmach)*

47.	Siopa a oscailt le caifé beag	Is mór an chailliúnt í siopa agus oifig an phoist i mbaile Chill na Martra agus Chúil Aodh le blianta anuas. Moladh siopa a oscailte a freastalódh ar phobal an cheantair. Moltar caifé beag leis.	a) Fíosrú an bhféadfaí infheisteoir a mhealladh chun gnó beag a oscailt. b) Forbairt mar fiontar shóísialta – Co-op agus go mbeadh rota ag muíntir na háite.	Cill na Martra Cúil Aodha	Comharchumann Forbartha Mhúscraí (Gearrthéarmach)
48.	Lóistíní éagsúla a bheith ar fáil sa cheantar a thacódh le turasóireacht, cúsaí a chur ar fáil agus ocáidí.	Tá éagsúlacht lóistín i ngiorracht sa cheantar. Chun freastal ar deisteanna turasóireacht, moltar Brú, páirc glampála & rl a thógáil sa cheantar.	Staidéar féidearthachta a dhéanamh chun maoiniú, suíomh, costais reatha éileamh & rl a fhiosrú Má tá torthaí dearfach, fógraíochta a dhéanamh ag lorg suime do ghnó áitiúil a thosnú nó infheisteoir a mhealladh chun gnó beag a oscailt	Béal Átha an Ghaorthaidh	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Coiste Turasóireacht Údarás na Gaeltachta (Gearrthéarmach)
49.	Leithris poiblí	Tá gear-gá le leithris poibíl a lonnú i mbaile Bhaile Mhuirne.	Togra don Chomhairle Contae faoi scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte	Gach sráidbhaile sa cheantar; Réidh na nDóirí, Cill na Martra,	Comhair Contae Chorcaí

		Tá infheistíocht ag teastáil do leithreas poiblí i mBéal Átha an Ghaorthaidh chun iad a uasghrádú		Baile Mhúirne Béal Átha an Ghaorthaidh Cúil Aodha	Coiste Bailte Slachtmhara *(Meántéarmach)*
50.	Giomnáisiam	Go mbeadh Giomnáisiam ann oscailte don phobal uile.	Fiosrú maidir le féidireachta leis an infreastrúchtúr atá ann cheana féin agus ballraíocht éagsúla a bheith ar fáil.	Baile Mhuirne Béal Átha an Ghaorthaidh Cill na Martra	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Comhairle Contae Chorcaí *(Meántéarmach)*
51.	Cosán idir Scoil Chúil Aodha/Barr d'Inse agus Baile Chúil Aodha	Moladh é ó thaobh cúrsaí slándála agus áiseanna a chur ar fáil do dhaltaí na scoile. Bheadh siúlóid ann ón linn snámha tríd an páirc nua ann ar mhaithe an phobail uile.	Plean le chur le chéile ag Comhairle Contae Chorcaí.	Cúil Aodha	Comhairle Contae Chorcaí Comharchumann Forbartha Mhúscraí Coiste Forbartha *(Gearrthéarmach)*

SPRIOCRÉIMSE 5| SEIRBHÍSÍ OIDEACHAIS AGUS OILIÚNA

	AN MOLADH	CÉARD?	CONAS?	BAILE FEARAINN	CÉ/CATHAIN?
52.	Ranganna Gaoluinne agus ciorcail comhrá a chur ar fáil do phobal an cheantair.	a) Ciorcail comhrá nó Ranganna Gaoluinne a chur ar fáil do thuistí atá ag feitheamh dá bpáistí a bhíonn ag freastal ar ranganna agus imeachtaí timpeall an cheantair. b) Ranganna éagsúla a chur ar fáil. Freastalaítear ar na ranganna trí Ghaoluinn, a thacóidh le forbairt an teanga mar thortadh ar freastal ar na ranganna san. c) Ranganna Gaoluinne sraithithe, ina bhfuil tacaíochtaí d'fheabhsaitheoirí, le béim ar chainiúnt Mhúscraí. d) Ranganna Gaoluinne ar mhaithe le tacú lena bpáistí le hobair bhaile.	Líosta Múinteoir a chur le chéile. Éileamh a mheas agus baile fearainn is lárnaí a roghnú. Nasc a dhéanamh le tuismitheoir atá ag feitheamh dá bpáistí – an oirfeadh sé rang comhrá nó ciorcal cainte a chur ar fáil ansan. Is ceart freastal ar leibhéal cumais éagsúla sna ranganna. Fógraíocht leathan agus leanúnach a dhéanamh faoi na ranganna seo.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifig Pleanála Teanga Mhúscraí *(Gearrthéarmach)*

53.	Meitheal a bhunú chun múinteoirí a thacú i leith canúint áitiúil a chaobhnú.	Acmhainní a chur le chéile agus a chur ar fáil d'fhoghlaimeoirí agus feabhasaitheoirí na Gaoluinne Deiseanna a chruthú do mhúinteoirí scileanna labhartha a chleachtadh le duine áitiúil. – An Scéim Gaelchara a leathnú amach chun freastal ar mhúinteoirí agus daoine áitiúla. Cúntóir Teanga a earcú a thacódh le múinteoirí i rith an lae scoile Lámhcúnta a bheith ar fáil do mhúintoirí ag cruthú plean oibre T1 ionas go bhfuil Stair, cultúr, Prós, Filíocht, Amhránaíocht, Dramaíocht saibhir na háite lárnach sna pleananna seo.	Fochoiste neamhspleach de chuid an Chomharchumanna a nascadh le múinteoirí an cheantair,ag lorg a n-ionchur ar chonas tacú leo i leith na cainiúna áitiúil a inshealbhú. Tacú i leith na pleananna oideachais Gaeltachta, sna scoileanna a threisiú agus canúint Mhúscraí a chaobhnú iontu Acmhainní agus Aiseanna teagaisc Múscraí a chur le chéile a bheadh in úsáid ag múinteoirí ina ranganna. Go gcuirfidh an Comharchumann Liosta eascaitheoirí/saineolaithe a dhéanamh a bheadh sásta tacú le scoileanna Gaoluinn na háite a fheabhsú sa scoil. Ceardlannaí a eagrú do mhúinteoirí Gaoluinne a thacóidh le Pleanann do Shiollabas T1 a chur le chéile ag cur béim ar Ghaoluinn agus cúltúr na háite i dteannta leis	An Ceantar uile	Bainisteoirí scoileanna Múinteoirí An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscoilaíochta An tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí Comharchumann Fhorbartha Mhúscraí Oifigeach Pleanála Teanga *(Gearrthéarmach)*

			an tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí Ranganna nó ceardlanna a eagrú a thacóidh le múinteoirí aithne níos leithne a bheith acu ar Ghaeltacht Mhúsraí.		
54.	Acmhainní Gaoluinne a bheith ar fáil ar chomhchéim le acmhainní trí Bhéarla	Níl na leabhair scoile, ag an dara leibhéal, in ábhair áirithe oiriúnach. Tá Gaoluinn ró-chasta iontu agus faigheann daltaí ró-chasta an t-aistriúcháin iontu. Moltar atheagar agus athchló orthu. Aistritheoirí áitiúla a bheith ar fáil chun acmhainní a fhorbairt i dteannta le múinteoirí.	Rachaidh an Fochoiste neamhspleach de chuid an Chomharchumann i mbun oibre leis an gComhairle um Oideachas Gaeltacht agus Gaelscoilaíochta (COGG) chun feabhas a chur ar an moladh seo i leith na hachmhainní. Fiosróidh an Comharchumann faoi aistritheoirí a chur ar fáil, más ann dóibh, chun tacú le hacmhainní d'ardchaighdeán a chur ar fáil. Roinnfidh an comharchumanna na sonraí le bainistíocht na scoile agus an t-eolas seo a bheith san áireamh	An Ceantar uile	An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscoilaíochta Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifigeach Pleanála teanga. *(Gearrthéarmach)*

			sna pleananna oideachais Gaeltachta.		
55.	Ionad lárnach d'ealaíntóirí agus táirgí áitiúla a dhíol	Spásanna oibre d'ealaíóntóirí. Siopa chun a dtáirgí a dhíol Ceardlannaí a chur ar fáil do phobal an cheantair	Suirbhé a dhéanamh ar suim na n-ealaínteoirí a mheas sa tógra. Féidireacht d'áit lárnach a líostú. An moladh a fhorbairt mar imeacht turasóireachta	Baile Mhuirne/Baile Mhic Íre	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Coiste Turasóireachta Údarás na Gaeltachta *(Meánthéarmach)*
56.	Cómórtais díospóireachta a eagrú idir scoileann sa cheantar.	Cómórtais díospóireachta a éagrú idir scoileanna sa cheantar. Coláiste Ghobnatan agus Scoile Mhuire; Bliain ghrúpa ag dul san iomaíocht. Bunscoileanna sa Ghaeltacht, Ranganna 5 & 6 mar fhreasúra.	Nasc leis an bplean Oideachais Gaeltachta sna scoileanna. Daltaí sna Coistí Gaoluinne a chumasú chun na hócáidí seo a reachtáil. – Tacú le plean a chur le chéile. Moltóírí agus suíomh a éagrú Duaiseanna a chur ar fáil	Bunscoileann agus meanscoileanna an cheantair	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifigeach Pleanála teanga Bunscoileanna Meánscoileanna (Gearrtéármach)
57.	Lóistín Gaoluinne breise ar fáil do mhúintir Mhúscraí sna hinstitiúid tríú leibhéal.	Deontais a chur ar fháil do mhic léinn ollscoile ó Mhúscraí a spreagfadh Gaoluinn	Tré Oifig Phleanála Teanga, seolfar an moladh seo go dtí	An Ceantar uile	Oifigeach Pleanála Teanga *(Gearrthéarmach)*

		Mhúscraí a threisiú. (Scéim Aras Uí Thuama, Coláiste na hOllscoile, Chorcaigh)	na hInstitiúid triú leibhéal chun mic léinn ó Mhúscraí a thacú. Muna bhfuil lóistín Gaoluinne ann bheadh fíosraithe le déanamh ar féidireachtaí ar mhaith le mac léinn áitiúla Roinnfear an t-eolas le daltaí, tuismitheoirí tríd na scoileanna.		

SPRIOCRÉIMSE 6| FOLLÁINE

	AN MOLADH	CÉARD?	CONAS?	BAILE FEARAINN	CÉ/ CATHAIN?
58.	Teacht le chéile an phobail a athbheochain	Athbheochain ar shean-thraidisiúil sa cheantar, 'Cóisir Seanóirí'. Teacht le chéile a eagrú do mhúintir áitiúla. Soláistí a chur ar fáil. Siamsaíocht a eagrú; Ceoltóirí, amhránaithe, dramaíocht, scéalaíocht &rl. (ionchur idir óg agus aosta) Ionchur ó dhaltaí na bunscoile	Coiste áitiúil a thacú chun Cóisir a eagrú. Buisead a chur ar fáil dóibh Ócáid a fhógairt agus cinntiú go bhfuil eolas scaptha i measc an phobail uile. Modh iompair a chuinntiú (Nasc le Moladh	Réidh na nDóirí	Coiste Shóisealta Comharchumann Forbarta Mhúscraí (Gearrthéarmach)
59.	Córas iompair a nascfaidh na bailte i Múscraí le chéile a thacódh le ionchuimsiú agus daoine a thabhairt le chéile go sóisialta.	Córas Iompair a fhorbairt ina mbeidh pobal uile an cheantair in ann é a úsáid in amanta difriúil i rith an lae agus seacht lá na seachtaine. Tacóidh sé seo le daoine a thabhairt go himeachtaí a bhíonn ar siúl go háitiúil ar fud an cheantair. Bheadh buntáistí anseo do thurasóirí a bheadh ag iarraidh imeacht ar shiúlóidí & rl i Múscraí.	Eolas faoi imeachtaí áitiúla a roinnt leis an bpobal. Suirbhé a sheoladh agus eolas a bhailiú, le tacaíocht ó na hionad lae agus an club óige, ar líon daoine a bheadh ag lorg síbe. Aistir sealadach a thrial a thugadh daoine ó bhaile amháin go baile eile sa cheantar ar bhonn sóisialta. Trathnóna amháin a roghnú, tráthchlár cuí don mbus a fhógairt. Tar éis tréimhse ama, suirbhé a	An Ceantair uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Gearrthéarmach)*

			chur ar an bpobal ar mhaithe leis an seirbhís a fheabhsú.		
60.	Folláine & Grúpaí Sóisialta a bhunú	a)Caifé Folláine: Scéim chun daoine a thabhairt le chéile, do chomhrá agus chomhluadar. Caifé/Tae soar in aisce. (An Ceantar uile) b)Cró na bhfear Cró na bhfear Cró na n-óg (Do dhéágóirí). Aít ina mbeadh siad in ann buaileadh le chéile. (Béal Átha an Ghaorthaidh) c)Grúpa Gníomhaíochta Lucht Scoir (Cill na Martra)	Nascadh le Moladh 2, Coiste Sóisialta a thacódh leis an moladh seo. a)Liosta caifé, siopaí, ostáin, tithe tabhairne agus suimheann oiriúnacha eile a chur le chéile. Fógra dhá chlár a bheith ar fáil chun é a fhógairt. b)Coiste a bhunú chun ceannasaíocht a ghlacadh ar na Cróite. Suirbhé a dhéanamh ar éileamh na gcróite. Fiosrú le hÚdarás na Gaeltachta faoi fheidireachtaí na hAonad sa pháirc Gnó a chur in oiriúnt. c)Tacú le Grúpa Gníomhaíochta Lucht Scoir a bhunú sa cheantar.	An Ceantar uile b)Béal Átha an Ghaorthaidh c)Cill na Martra	Údarás na Gaeltachta Comhaire Contae Comharchumann Forbartha Mhúscraí (Meántéarmach)
61.	Pacáiste Fáiltiú a chur ar fáil do theaglaigh atá ag teacht chun maireachtaint sa cheantar.	Pacáistí Fáiltiú a dáileadh amach do dhaoine atá ag bogadh go dtí an ceantar le heolas agus fógraíocht maidir le seribhísí, clubanna agus imeachtaí atá ar fáil sa cheantar mar aon le huimhreacha teangmhálaithe Nathanna cainte agus eolas faoi ranganna Gaoluinne sa cheantar.	Acmhainní a bhailiú do phacáiste fáiltiú. Pacáiste a chur le chéile agus ionchur chomhlachtaí aitiúla a lorg i leith a dtairgí a fhógairt Fógraíochta a dhéanamh maidir leis an pacáiste. Tacaíocht a lorg ó cheantálaithe sa cheantar pacáistí a roinnt.	An Ceantar uile	Comharchumann Fórbartha Mhúscraí An Oifig Pleanála Teanga Oifigeach turasóireachta

		Mapaí d'áiteanna atá inspéise ó thaobh na staire agus cultúir de. Blaiseadh de thargaí an cheantair			(Gearrthéarmach)
62.	Comhlacht bhainistíocht imeachtaí a bheith lonnaithe nó a bheith ar fáil sa cheantar a thacódh leis an gcomharchumann agus coistí an cheantair ocáidí a eagrú agus rith.	Tá suim ollmhór sa cheantar ócáidí, féilte agus teacht le chéile a eagrú. a) Athbheochain Domhnach Cincíse, 'Whitsun' i mí an mheithimh. (Baile Mhic Íre) b)Féile bia – 'Open table', le siamsaíocht áitiúil i rith na féile. (Baile Mhic Íre) c)Iarratas a sheoladh go mbeadh An t-Oireachtas i Múscraí i 2025.	An Comharchumann ag lorg féidireachtaí i leith comhlacht bhainistíocht imeachtaí a bhunú anseo nó a chur ar fáil do choistí an cheantair. Coistí a bhúnú chun dul i mbun oibre ar na hócáidí seo molta Iarratas a sheoladh go bord an Oireachtais leis an moladh.	Baile Mhic Íre An Cheantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Meantéarmach)*
63.	Oifigeach Óige a fhostú don cheantar	Tá éileamh ar chlubanna óige, bunchlubanna, ionad buail isteach. Tá imeachtaí agus éispéiris nua, Gaelach ag teastail ó dhaoine óga Mhúscraí. Tá fás tagtha ar líon na ndaoine óga sa cheantar agus tá freastal níos oiriúnaí uathu. Tá plean agus stráitéis ar leith ag teastáilt anseo a fheabhsóidh deiseanna sóisealta sa cheantar uile.	Oifigeach Óige a earcú a bheadh oiriúnach chun tabhairt faoin obair.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Údarás na Gaeltachta

64.	Oifigeach forbartha nó oifigigh tionscadal le bhunú i ngach sráidbhaile.	Ceapfar oifigeach forbartha i ngach sráidbhaile chun coiste forbartha a stiúradh agus dul i mbun oibre ar moltaí an phlean seo. Tabharfaidh na hoifigigh cúnamh do choistí an cheantair faoi scáil an chomharchumainn.	Dúlgais an phoist a dhréachtú Próiséis ceapacáin a thosnú. Íocaíocht agus luach saothar a iniúchadh	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Údarás na Gaeltachta

SPRIOCRÉIMSE 7| MARGAÍOCHT

	AN MOLADH	CÉARD?	CONAS?	BAILE FEARAINN	CÉ/ CATHAIN?
65.	Féilire Bliantiúil/leathbhliaintiúil a ullmhú ionas go mbeadh daoine áitiúla, cuairteoirí, agus gnóthlachtaí &rl in ann pleanáil chun cinn I leith imeachtaí sa cheantar.	Féilire a éagrú chun imeachtaí na bliana a léiriú, mar aon le cúsaí, gníomhaíochta agus ócáidí.	Spriocdhátaí d'aighneachtaí a leagadh síos do choistí, ghnóthlachtaí, cumainn agus clubanna & rl faoi imeachtaí a bheidh ar siúl I rith na bliana. Fógraíocht a dhéánamh faoin bhféilire digiteach seo a bheidh san áireamh sa Nuachtitir.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifigeach Turasóireachta *(Gearrthéarmach)*
66.	Comharthaí Bóthair	Comharthaí Bóthar a úasghrádú timpeall an cheantair. Comharthaí Bóthar don seachbhóthair a bheith sóiléir… "Ceannaigh sa Ghaeltacht", "Gaeltacht Mhúscraí".	Aighneacht seolta go Comhairle Contae ó Chomharchumann Forbartha Mhúscraí.	An Ceantar uile	Comhair Contae Chorcaí Comharchumann Forbartha Mhúscraí Coiste Turasóireachta *(Fadthéarmach)*
67.	Tús áite a thabhairt do thargaí áitiúla i siopaí timpeall an cheantair	Seastáin a churúthú do siopaí sa cheantair ina bhfuil táirgí áítiúla á dhíol	Dul i mbun comhrá le siopaí áítiúla agus plean gnó a chur le chéile bunaithe ar féidireahtaí.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbhartha Mhúscraí

			Tairiscint a fháil do na seastáil agus an cruth a bheadh iontú. Infheistíocht a lorg chun an togra seo a fhorbairt.		*(Meántéarmach)*
68.	Nuachtlitir an cheantair a chur le chéile. Cód QR ar fáil in áiteanna poiblí chun daoine a thabhairt go dtí suíomh an nuachtlitir mar aon le cóipeann a scaipeadh.	Nuachtlitir a fhorbairt a roinnfidh eolas ar imeachtaí sa cheantar, eolas faoi scéimeanna atá ar fáil sa cheantar, sonraí teangmhála ann do dhaoine le moltaí nó ag lorg eolais, spás fógraíochta d’ghnólachtaí áitiúla Cód QR a fhógairt in áiteanna timeall an cheantair a seoladh daoine go suíomh óstála na nuachtlitreacha, ina bhfuil cartlann iomlán.	Leanúint leis an leagan amach atá sa Nuachtlitir Nua agus fógraíocht, ionchur/nuacht agus eolas ó choistí éagsúla a bhailiú. Altanna & Grianghrafanna a bhailiú bainteach leis an gceantar. Comórtais éágsúa a rith. Postaeir a chrúthú le Cód QR iontu agus iad a roinnt, go háitiúil, le crochadh go sóiléir in áiteanna poiblí ar nó; Siopaí, garáiste, séípéil, na hionaid lae, ionad sláinte, Ionad Áise, na hallaí, leabharlann, tithetaibhairne &rl.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúcraí *(Gearrthéarmach)*

69.	Feachtas a úllmhú chun daoine óga a mhealladh chun na háite, ag teaspáint buanna an cheantair, chun maireachtaint, gnó a bhunú nó obair anseo.	Tá daonra ag laghdú le blianta anuas. Tá feachtas ag teastáil chun daoine a mhealladh chun maireachtaint sa cheantar agus daoine áitiúla a thacú chun saol a chruthú anso dóibh féin agus a gclann. Tá sé i gceist ag pobal na háite, go mbeadh na moltaí seo forbartha, go mbeadh saol na háite ana tharraingteach.	Pacáiste a ullmhú chun buntaistí, buanna an cheantair a léiriú. Léiriú leanúnach a chur ar fáil a theaspanann dul chun cinn an phlean seo.	An Ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí *(Fadtéarmach)*
70.	Na Meáin Shóisialta áitiúla a bheidh dátheangach, i nGaoluinn agus i mBéarla	Na leathanaigh ar shuíomhanna sóisialta a fheidhmiú le Gaoluinne iontu.	Tacaíocht a chur ar fáil do chuideoidh le daoine nó grúpaí i bhfeighil.	An ceantar uile	Comharchumann Forbartha Mhúscraí Oifigeach Pleanála teanga. *(Gearrthéarmach)*

RÁITEAS DEIRIDH

Is é príomhchuspóir an phlean seo ná Múscraí a fhorbairt, le hionchur pobal na háite, a fhágfadh go mbeidh an ceantar níos fearr chun maireachtaint anseo, obair anseo agus suim a mhúscailt mar cheantar turasóireachta. Tá cultúr agus teanga na háite mar bhunchloch treisithe go bhfuilimid in ann seasamh air. Forbraítear deiseanna cainte, foghlama agus feabhais ina threiseofaí cumas agus líofacht na Gaoluinne sa cheantar.

Teastaíonn fuinneamh an phobail agus tacaíochtaí an Stáitchórais chun uaillmhian a thabhairt chun críche. Tá pobal Mhúscraí tiománta, feabhas a chur ar a n-áit dúchais. Is é an moladh is láidire a bhí le clos ón gcomhairliúchain seo ná go bhfuil caidreamh agus comhluadar riachtanach. Moltar maoiniú agus tacaíochta breise a chur ar fáil chun na himeachtaí agus hócáidí seo a fhorbairt. Tá tabhacht ar leith ag baint leis an bplean seo a chur i bhfeidhm chun pobal láidir Gaeltachta a thacú. Céiliúrtar cultúr, stair agus teanga. Tá moltaí fairsinge tugtha chun tacú le caobhnú agus forbairt mar teanga labhartha an cheantair.

Is fiú spriod na ndaoine a thacú ar mhaithe le feabhsúcháin uile an cheantair. Is cinnte go bhfuil an pobal eolach agus tiománta i leith feabhsúcháin sa cheantar. Tá coistí deonacha mar bhonn chloch ar an bplean seo a bhaint amach. Níl éinne, ná aon ghrúpa níos fearr in oiriúnt chun na moltaí sa phlean ghníomhaíochta seo a thiomáint ná múintir na háite iad féin. Tá ról agus áit do gach duine sa cheantar, chun tacú leis an bplean gníomhaíochta seo, idir óg agus daoine le taithí fada an tsaoil, taithí gur féidir leo a roinnt le ceannairí todhchaí na háite. Tá an stáitchóras spreagtha i leith na feabhsúcháin seo, atá léirithe ina bpleananna stráitéiseacha. Is leis na tacaíochta seo, eagrais áitiúla mar aon le hinfheistíocht oiriúnach, go dtiocfaidh fís an todhchaí faoi bhláth ar mhaithe le maireachtaint, obair, folláine agus daoine a mhealladh ar chuairt.

Fiú agus an plean seo á scríobh, cífeá an borradh atá tagtha ar fhógraíocht agus mhargaíocht ar líne. Tá coistí nua curtha le chéile agus ag dul ó neart go neart ag eagrú agus ag pleanáil roinnt do na moltaí tagtha ó na cruinnithe poiblí, atá sa cháipéis seo. D'fhógair an t-Aire Stáit don Ghaeltacht Patrick O'Donovan T.D. go bhfuil deontas €60,079 ceadaithe do Chumann Luthchleas Gael Chill na Martra.

'Ní neart go cur le chéile'